

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460518

11. De plus petitionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61781)

tionem mariti, ille autem excipiat, prius de opposita exceptione consanguinitatis erit cognoscendum: hæc siquidem probata prior quæstio, seu petitio perimitur. *c. 1. h. t.*

Secus est, si mulier iudicio possessoriò *Redintegranda* prætendat virum tanquam maritum sibi restitui: tunc enim consanguinitatis exceptio haud admittitur. *c. 10. & 13. de Restit. spoliat.* Similiter, si quis petat divisionem hereditatis contra fratres suos, & illi eum agnoscere nolint, hæc quæstio status, sive controversia de natalibus ante omnia erit disceptanda: quia non ante de principali quæstione decerni posset, & ea hoc ipso cessaret, si constaret petentem ejus familiæ non esse. *c. 3. h. t. l. 2. C. de Ordine judic.*

8 Tertia regula est, quòd quæstio major sit præferenda minori, & sic civili criminalis. *l. fn. C. de Ordine judic.* Verùm hic refert, an causa utraque civilis & criminalis moveatur ab actore: vel an motâ controversiâ civili inferatur quæstio criminalis ab adversario: Priori casu in potestate quidem actoris est, utram ante aliam velit exequi, si tamen utramque simul proponat, ac ejus interfit, civilem prius dirimi, hæc ante criminalem discutienda est; veluti si ab eo, qui de crimine violentiæ accusat, iudicis officium impleretur, ut res ablata restitueretur. *l. 1. C. de Appellat. l. 7. C. ad Leg. Jul. de vi publica.* Casu posteriori alia distinctio opus est: vel enim motâ controversiâ civili quæstio criminalis inferatur ab adversario per modum exceptionis, vel per modum actionis? Si illud, causa utraque simul deciditur. *l. 3. C. de Ordine Judic.* Si hoc, causa criminalis præfertur, ac civilis interim suspenditur. *d. l. ult. C. Eod. l. 37. ff. de Judiciis.*

§. V.

9 Finis Ordinis cognitionum est, ne præ-

postera cognitio, & concurrentium quæstionum confusio iudicium impediatur, per *c. 3. h. t.*

§. VI.

Effectus ordinis cognitionum est, quòd confusio exigendarum probationum tollat, superfluas altercationes amputet, & verum controversiæ statum aperiat.

TITULUS XI. De plùs petitionibus.

SUMMARIA.

1. Quid sit plùs petitio?
2. Quando actor censetur plùs petere?
3. Materia plùs petitionis
4. Plùs petitur quatuor modis. 5. Re. 6. Loci.
7. Causâ. 8. Et tempore.
- 9, 10. Pœna plùs petentium.
11. Et seqq. Quibus casibus cessent pœna plùs petentium.

Inter incidentes quæstiones est, quòd actor plùs petat. Quare hic *Titulus* subjicitur.

§. I.

Definitur plùs petitio, quòd sit inordinata postulatio actoris, aliquid ultra debitum à reo apud Iudicem exigentis.

§. II.

Causa efficiens plùs petitionis est actor, qui dolosè plùs à reo petit, quàm iustum sit, aut sibi debeatur. Unde pœnæ contra plùs petentes in iure statutæ locum non habent, si actor probaverit, se non maliciosè, sed iusto errore ductum plùs petiisse. §. 33. *Instit. de Actionib.* & constat ex *l. 1. §. 1. un. verò. C. h. t.* ubi requiritur, ut plùs petens manifestè convictus fuerit per avaritiam deliquisse. Censetur autem iustam ignorantiam causam habere, si quis v. g. res hereditatis persequatur, vel iudicium tutelæ, aut negotiorum gestorum actionem intendet. *l. 15. qui 41. ff. de R. J.* Vide Menoch. *consil. 572.*

§. III.

§. III.

3 *Materia, seu objectum* plus petitionis est ipsum debitum, quod petitur, sive pro eo alio realis, sive personalis competat: licet enim petitio propriè realem actionem designet. *l. actio. 27. ff. de Oblig. & action.* hic tamen complectitur actiones etiam personales, & alias quasvis per *l. 3. §. certa quantitate debita. C. h. r.*

§. IV.

4 *Forma* plus petitionis spectatur in modis plus petendi. Po est autem quatuor modis plus peti, scilicet *re, loco, causâ, & tempore c. un. b. t. d. §. 33. Instit. de Action.*

5 *Re* plus petitur, cum quis majorem partem summæ, aut rei, quam quæ sibi debetur, petit: ut si 10. debeantur, & petat 20. vel si pars domus sit in obligatione, & petat totam domum. *d. §. 33.* Ubi secundum DD. monitum major pars non tam respectu rei, cujus est pars, quam respectu debiti intelligenda est; ideòque si alicui sextæ rei alicujus pars debeatur, ille verò quartam petat, pœnas plus petentium incurrit: cum quarta pars major sit sexta, licet quarta etiam sit minor ratione rei totius.

6 *Loco* plus petitur, cum actor alibi, quam loco solutioni destinato petit: ut si promisi solvere Viennæ, tu verò petas, ut solvam Salisburgi. *d. §. 33. & t. r. ff. de eo, quod certo loco.* Potest tamen id, quod quis certo loco sibi dari stipulatus est, in loco domicilii peti, modò creditor in loco, ubi debitor habet domicilium, agens commemoret locum, in quo sibi dari stipulatus est, dicendo: *peto mille solvi hic, vel ubi solvere promissisti. c. 19. de Foro compos. l. 19. §. fin. ff. de Judiciis. l. 1. §. 3 ff. de eo, quod certo loco. Gloss. in d. §. 33. §. loco Instit. de actionib.*

7 *Causâ* plus petitur, cum aliquid in genere, vel alternativè debetur, & actor rem

in specie & determinatè petit, atque ita debitori electionem aufert: ut si promisi tibi 10. aureos, aut equum, tu verò à me petas 10. aureos, & nolis equum, aut si promisi equum in genere, & tu exigas Bucephalum. *d. §. 33. & hinc autem Instit. Eodem.* Idque adeò verum est ut licet actor rem vilissimam petat, tamen plus petere dicatur: *quia saepe accidit, ut promissori facilius sit illud solvere, quod majoris pretii est.* Text. in *d. §. 33. §. quin etiam.* potestque nonnunquam debitor malle, rem pretiosorem dare ob sui honorem, vel affectionem, quam vilem.

8 *Tempore* denique plus petitur, cum ille, cui aliquid debetur in diem, vel sub conditione, petit, antequam dies veniat, vel conditio existat. *d. §. 33.* & hoc ultimum quidem impropriè: quia ante conditionem existentem nihil adhucdum debetur; ut sic eo sensu plus petere perhibeatur is, cui nihil debetur, quò minus solvere prædicatur de illo, qui nihil omninò solvit. *l. 82. ff. de R. S.*

§. V.

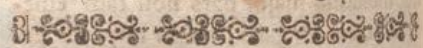
9 *Effectus* plus petitionis consistit in pœnis statutis ad reprimendam audaciam plus petentium. Ubi jus verus secernendum est à jure novo.

Furs veseri plus petens causâ cadebat, id est, rem amittebat. *sape d. §. 33. Instit. de Action.* Quæ pœna etiam hodie incurritur casu, quò plus quantitate petens post motam litem convictus fuerit, cautionem à debitore dolo exegisse super falsa quantitate, nisi vel reus cum eo transigat, vel in judicio se totum debere fateatur. *l. fin. & ibi DD. C. h. r.* Quod ut monet Layman. *inc. un. Eod. n. 2.* contra usurarios notandum est, qui cum 900. v. g. dant mutuos, curant in instrumento scribi 1000. ut si postea tales totam summam in judicio petere contingant, periclitentur de tota.

10 *Jure novo* qui plus re, locò, aut causâ petit, ex Justiniani constitutione condemnatur in omne damnum, quod suâ petitione reo intulit, & insuper pendere debet triplum ejus, quod ob majorem quantitatem, libellò conventionis comprehensam, viatoribus, id est, executoribus litium, sportularum nomine præstandum fuit. §. 24. *Instit. de Actionib. l. 2. C. h. t.* Sed cum sportulæ in foro Ecclesiastico non præstentur, c. 10. *de Vita & honest. Cleric.* nec hujus poenæ in c. un. h. t. mentio fiat, ideo Jure Canonico non recipitur, & tantum in expensas damnatur, qui re, locò, aut causâ plus petierit. Quodsi tempore plus petat actor, reo restituit sumptus litis, & dilatio temporis, non quidem totius, sed ejus, quod debitori supererat, sive ex conventionem, sive ex natura actionis, ad solvendum duplicatur, ut si poena delicto commensuretur, §. penult. & hodie autem *Instit. de Except. junctâ. l. 8. §. 7. ff. de Poenis. Vallenf. h. t. n. 2. Panorm. in d. c. un. n. 14.*

11 Reperias tamen casus, in quibus plus petentes nullâ poenâ afficiuntur. Ut I. Si actor plus petens minor sit 25. annis: huic enim, sicut in aliis causis, in quibus læsus est, ita etiam in hac restitutione in integrum succurritur. d. §. 22. *Instit. de Action. nisi ex dolo plus petierit. arg. l. 1. & 2. C. 12. Si adversus delictum.* II. Si quis non per dolum, sed probabilem ignorantiam plus petit, ut supra n. 2. dictum. III. Si in libello adjecta sit clausula: *salvo jure superflui.* Ita Schneidvv. ad §. 33. & plus autem n. 1. *Instit. de Actionibus. Zanger. de Except. p. 2. c. 11. num. 4.* Verum quâ ratione, non video: aut enim ignorans, & per errorem plus petit, aut sciens: si ignorans, ipso jure tutus est: Si scias, fieri non potest, quin poenam illam

incurrat: quia protestatio actui contraria nil operatur. Coler. ad c. 2. n. 69. *de Except. IV.* Si plus petens in judicio non persistat, & saltem ante sententiam poeniteat, refundatque expensas & damna reo illata. c. un. ibi: *si super petitione sua duxerunt in judicio persistendum. h. t. Dixi: & saltem ante sententiam poeniteat:* ad quod enim tempus poenitere liceat, in ancipiti est, quamvis verior videatur opinio Glossæ in d. e. un. quæ affirmat poenitere licere tantum usque ad litis contestationem, arg. l. non amplius. ff. *Rem ratam. haberi.* ubi is, qui promisit non petere amplius in judicio non committit stipulationem, si ante judicium, id est, ante litem contestatam desistat: quia plus nondum petivit, sed petere tantum voluit. Dissentiunt Vallenf. h. t. n. 6. Panorm. in d. c. 11. n. 6. & 7. & alii.

TITULUS XII.

De causa possessionis, & proprietatis.

Supra Tit. 10. n. 6. memoravimus, prius cognoscendum esse de possessione, quam proprietate. Nunc dicamus de ipsa causa possessionis & proprietatis.

Pars I.

De Possessione.

SUMMARIA.

1. *Possessionis etymologia. 2. homonymia. 3. usque 8. definitio. 8. usque 23. divisio. 23. & origo.*
24. *Ad Acquirendam possessionem requiritur apprehensio. 25. usque 31. Belverna 31. usque 40. ficta.*
40. 41. *Quo modo quasi possessio rerum incorporalium paratur?*
42. usque 48. *quinam possessionis accipiendæ captae sint?*
48. *Res possessibilis debet esse corporalis. 49. in commercio vacua à possessione alterius.*